

بلند نویسی بریل برای دانش آموزان نابینا- ناشنوا

دکتر لیندا مامرا

ترجمه آناهیتا خضری

کارشناس سازمان آموزش و پرورش استثنایی

کلمه‌ها مانند استفاده از "b" برای کلمه‌ی "bul" و یا کلمات مختصر شده مانند حروف "chn" برای "children" یا کلمات جزئی یا ناتمام مانند "ing" باشد. ۱۸۹ اختصار و بسیاری قواعد مربوط به کاربرد آنها وجود دارد.

کودکان نابینا- ناشنوا نیازمند یادگیری بکارگیری و اعتماد به دست‌هایشان هستند

بلندنویسی بریل ساده‌تر است و شامل علائم بریل برای حروف الفبا، علائم نقطه گذاری و اعداد است. یادگیری بلند نویسی بریل برای بسیاری از افراد از جمله دانش آموزان نابینا- ناشنوا ممکن است آسانتر باشد. بعضی اوقات بلندنویسی به عنوان "بریل یک" یا بریل الفبایی و سطح دوم به عنوان "بریل دو" یا بریل

پرورش برقراری ارتباط یکی از مهمترین مسایل برای افراد نابینا- ناشنواست. بهترین شیوه‌های آموزشی بر به کارگیری راه‌های ارتباطی متمرکز هستند که دخالت روش‌های چندگانه ارتباط را میسر می‌سازد و برای هر دانش آموز منحصر به فرد است. روش‌ها شامل نشانه‌های محیطی، لامسه، ایما و اشاره طبیعی، نشانه‌های بساویی، زبان اشاره، املا، انگشتی، نشانه‌های موضوعی، تصویری، صدا، چاپ و بریل است. نخستین هدف آموزشی کمک به کودکان نابینا- ناشنواست تا پیام دهندگان متقابلی بشوند.

خیلی اوقات بریل به عنوان یادگیری برای برخی از افراد نابینا- ناشنوا در نظر گرفته نمی‌شود، زیرا کوتاه نویسی بریل به دلیل پیچیدگی‌هایی که دارد ممکن است برای تعدادی از دانش آموزان مشکل باشد. با استفاده از کوتاه نویسی بریل می‌توان بسیاری از اختصارها را بکار برد که شامل علائم بریل برای نشان دادن بیش از یک حرف است. اختصارات می‌تواند نشان دهنده‌ی تمام

کوتاه نویسی خوانده می شود.

مزایای بلند نویسی بریل

در کنفرانس بین المللی بریل به زبان انگلیسی با عنوان کوتاه نویسی بریل در واشنگتن (به سال ۱۹۸۲) نیاز به استفاده از شکل ساده شده بریل توسط مارجری تراتن آرایه شد. مارجری تراتن در آن زمان معلم بریل مدرسه راس مک دنالد بود. مدرسه ای که مخصوص دانش آموزان نابینا، با نارسایی های بینایی و نابینا-ناشنوا بود در برانتفورد انتاریو کانادا قرار داشت. در سال ۱۹۹۲، تراتن در کتاب خود با عنوان "سرگرمی" (one is fun) بیشتر درباره ظرفداری و پشتیبانی خود در استفاده از بلند نویسی بریل توضیح می دهد.

بلند نویسی بریل ساده تر است و شامل علایم برای حروف الفبا، علایم نقطه گذاری و اعداد است. یادگیری بلند نویسی بریل برای بسیاری از افراد از جمله دانش آموزان نابینا-ناشنوا ممکن است آسانتر باشد

توجهات وی بر اساس یافته های تعدادی از محققان شامل موارد زیر است:

- کوتاه نویسی بریل با الگوهای زبان مربوط می شود.
- سرعت تشخیص حروف مستقیماً مربوط به توانایی ذهنی یادگیرنده است.
- اختصارات، مهارت های اصلی آوایی را تقویت نمی کند و یا به دانش آموزان اجازه نمی دهد در کلاس های منظم آموزشی، کلمات را همزمان با هم کلاس آن خود صدا زده و هجی کنند.
- انگیزه یادگیرنده و سطح دشواری تکلیف نقش مهمی در توانایی یاد گرفتن بریل دارد.

تراتن یاد آور می شود استفاده از بلند نویسی بریل برای بسیاری از افراد سودمند است، از جمله افراد نابینا-ناشنوا، کسانی که به تازگی نابینا شده اند، افرادی که قادر به انجام برخی از کارها با چاپ درشت خط هستند. همچنین ممکن است برای کسی که صرفاً خواندن را یاد گرفته است، دانش آموز دوره ابتدایی، برنامه سواد آموزی بزرگسالان و یا شخصی که انگلیسی را به عنوان زبان دوم

می آموزد قابل استفاده باشد.

یادگیری بلند نویسی بریل برای تمام افراد مرتبط، اعضای خانواده، معلمان و همسالان آسان است. افرادی که در ارتباط با زندگی کودک نابینا-ناشنوا هستند نیاز به یادگیری بسیاری موارد جدید از جمله روش های خاص ارتباط نظیر زبان اشاره دارند. یادگیری بریل به ویژه کوتاه نویسی آن ممکن است به ظاهر سخت

باشد. به نظر می رسد مردم بیشتر تمایل به یادگیری بلند نویسی بریل را دارند مخصوصاً در صورتی که صرفاً حروف الفبا را نمایش دهد. اعضای خانواده، معلمان و همسالان می توانند همزمان با یادگیری بلند نویسی بریل به کودک، آموزش ببینند.

آموزش انفرادی بریل

گروهی که با کودک نابینا-ناشنوا کار می کند باید ارزیابی کامل و مستمری از وسایل یادگیری به عمل آورد و روش های ارتباطی یاد شده را تعیین کند. برخی از کودکان ممکن است با بلند نویسی بریل شروع کنند و نهایتاً به کوتاه نویسی انتقال یابند.

موفق ترین روش ها برای سایر کودکان، ماندن در بلند نویسی است. شروع با بلند نویسی به این معنی نیست که کودک قادر به استفاده از کوتاه نویسی نیست و همچنین ماندن در بلند نویسی به معنی قبول نشدن کودک در این سطح نیست.

معلمان و سایر اعضای گروه نیاز به آموزش انفرادی بریل دارند با نیازهای هر کودک آشنا شوند. نکته قابل توجه، بنای پایه ای برای برقراری ارتباط موفق می باشد. بلند نویسی بریل می تواند هدف مناسبی برای کودک نابینا ناشنوا باشد. اگر چه بیشتر دانش آموزان نهایتاً به کوتاه نویسی منتقل می شوند، اما این حالت ممکن است برای هر دانش آموزی پیش نیاید.

از ریابی مستمر و منظم دانش آموز، راهنمایی برای تصمیم گیری گروه خواهد بود. معلمان ممکن است به دنبال بلند

نویسی بریل توجه داشته باشند در صورتی که این سطح، نیازهای فردی کودک را برآورده سازد. این روند با آنچه که در برنامه های آماده سازی معلمان آموزش داده می شود یا تجربیات معلمان با افراد نابینا تفاوت دارد. به عنوان مثال معلمان دانش آموزان دارای آسیب های بینایی، راهبردهایی را برای دانش آموز بریل آموخته اند که شامل انتقال سریع به کوتاه نویسی بریل یا حداقل معرفی تعدادی از اختصارات به طور سریع می باشد. یادگیری و ماندن در بلند نویسی بریل در برخی از کودکان ممکن است مبنایی برای موفقیت آینده آنها باشد.

سرعت یادگیری کودک عامل مهم قابل توجهی است. اغلب اوقات زمان بسیاری طول می کشد تا کودکان نابینا-ناشنوا مطلبی را یاد بگیرند. ملاک های یادگیری بریل برای دانش آموزان نابینایی که نابینایی، ناتوانی اصلی آنهاست تنها ملاک مورد استفاده برای دانش آموزان نابینا-ناشنوا نیست.

راهبردهای افزایش یادگیری بریل

- رشد مهارت های حرکتی ظریف :

تمرین های بساوی که به رشد مهارت های حرکتی ظریف کمک می کند مهم هستند. کودکان نابینا-ناشنوا نیازمند یادگیری بکارگیری و اعتماد به دست هایشان هستند. کودکان ممکن است زمانی که واقعا فرصت کافی برای استفاده و تقویت دست هایشان را نداشته باشند کم توان به نظر برسند. هنگامی که کودکان در معرض فعالیت های حرکتی ظریف کارکردی معنی دار قرار گیرند، توانایی استفاده از بازوها، دست ها و انگشتانشان غالبا افزایش می یابد.

پرورش املاء انگشتی

به نظر می رسد زمانی که کودک در بعضی از زبان های رسمی به ویژه املاء انگشتی پیشرفت کرده است، بریل را آسان تر فرامی گیرد. هنگامی که کودکان عادی خواندن را فرامی گیرند،

رمز جدید نوشتن را یاد می گیرند که مربوط به رمز گفتار است و قبلا می دانستند. بریل مانند نوشتن یک رمز است و زبان نیست. کودکانی که بریل یاد می گیرند نیازمند بکارگیری این رمز جدید با رمزی که قبلا یاد گرفته اند می باشند تا معنی داشته باشد.

بر اساس تجربیات من بلند نویسی بریل زمانی که کودک املاء انگشتی را می داند موثرتر واقع می شود، به طوری که این

انتظار نمی رود که کودکان فوراً بتوانند کلمات را بخوانند اما سرانجام یاد خواهند گرفت

امکان را فراهم می سازد تا یادگیرنده مقایسه تک تکی بین حروف بریل و املاء انگشتی انجام دهد. زمانی که ماجراهای مربوط به نحوه ی آموزش برقراری ارتباط به هلن کلر را خواندم متوجه تعداد ساعتی که آنی سیلوان^۶ صرف تمرین املاء انگشتی به هلن کلر کرده بود شدم. با وجود اینکه املاء انگشتی بخشی از برنامه ارتباط کامل است اما اغلب اوقات مورد غفلت قرار می گیرد و یا حداقل زمان کافی و اهمیت لازم به آن داده نمی شود. مریبان برای باورند که املاء انگشتی روش عملی برقراری ارتباط برای بسیاری از کودکان نابینا-ناشنوا نیست. به عنوان مثال گمان می کنند انتخاب مناسبی برای کودکانی که دچار ناتوانی های زیر هستند نباشد:

کودکانی که دچار محدودیت های فیزیکی در دست یا انگشتان هستند و یادید کافی برای دیدن علائم حروف را به وضوح ندارند به دلیل آنکه در لمس کردن دست هایشان شخص دیگر احساس راحتی نمی کنند و یا مهارت شناختی ضرورتی برای یادگیری نحوه ی املاء انگشتی را ندارند. این نکات مهم بوده و بهتر است توسط گروه آموزشی مورد بحث قرار گیرد. اما تعیین توانایی های کودک که بر اساس ارزیابی کامل باشد نسبت به فرضیات اهمیت دارد.

بریل را می توان به عنوان ابزار برجسب گذاری بکار برد تا بینش افراد را نسبت به توانایی های کودک به ویژه توانایی های شناختی وی تغییر داد. زمانی که در محیط بریل استفاده می شود والدین، معلمان و سایر افراد ممکن است تصویر کنند کودک نسبت

به آنچه که قبلا می پنداشتند سطح شناختی بالاتری دارد. به دلیل آنکه بریل ابزار آموزشی است، کودک به عنوان یادگیرنده رسمی ترین تلقی می شود. مزیت دیگر بلند نویسی بریل آن است که توانایی هجی کردن به موازات آموزش بریل و املاء انگشتی به کودک تقویت شده و بهبود می یابد.

برچسب گذاری محیط یا علایم بلند نویسی

معمولا برای کودکان بینایی که در حال یادگیری خواندن هستند، برچسب گذاری محیط با کلمات چاپ شده انجام می شود. انتظار نمی رود که کودکان فوراً بتوانند کلمات را بخوانند اما سرانجام یاد خواهند گرفت. به دلیل آنکه بریل برای کودکانی که نمی توانند ببینند رمز یکسانی است لازم است، برچسب های بریل به طریق مشابه مورد استفاده قرار گیرد. مناسب ترین مکان ها برای استفاده از برچسب های بریل و سایر نظیر فنجان، صندلی، مسواک، توپ یا میز است که کودک قبلا با آنها آشناست. به این ترتیب کودک در معرض بریل است اما حروف را تک تک نمی خواند. با وجود این باید بر این باور باشیم که کودکان سرانجام با حروف را تک تک و یا کلمه را به عنوان واحدی منفرد می خوانند. در نهایت کودک نیازمند تطبیق برچسب با وسیله همزمان با برقراری ارتباط بین حروف املاء انگشتی و حروف بریل است.

کلمه های بریل می تواند به وسیله خطوط برجسته بریل که در روی کاغذ بریل نوشته شده است به صفحه های این کتاب ها اضافه شود. کاغذ حاوی خطوط بریل را می توان برید و بر روی صفحه های کتاب چسباند. زمانی که کودک آمادگی خواندن کتاب هایی را دارد که در کلاس خوانده می شود. همین روش می تواند برای اضافه کردن بلند نویسی بریل به صفحه کتاب های مصور و اولین کتاب های خواندن بکار رود. مواد آموزشی پیشرفته تری با استفاده از چاپگرهای بریل و نرم افزارهای رایانه ای که متن را به بلند نویسی یا کوتاه نویسی تبدیل می کند تهیه شود. کتاب هایی در باره بلند نویسی بریل تهیه و در دسترس می باشد. خانه چاپ آمریکا برای نابینایان^۹ به نشانی <http://www.aph.org> و موسسه سیدلینگز^۹ به نشانی <http://www.seedlings.org> کتاب هایی در باره ی بلند نویسی بریل منتشر کرده اند.

با استفاده از کوتاه نویسی بریل می توان بسیاری از اختصارها را بکار برد که شامل علایم بریل برای نشان دادن بیش از یک حرف است

یافته های پژوهش

با وجود اینکه کاربرد بلند نویسی بریل به شکل رسمی در کودکان نابینا-ناشنوا سنجیده نشده است، اما در کودکان نابینا مورد ارزیابی قرار گرفته است. سالی منگلد^{۱۰} (به سال ۲۰۰۰) نتایج حاصل از پذیرش آموزش بلند نویسی بریل و متعاقب آن معرفی تدریجی اختصارات کوتاه نویسی بریل را در اولین سال مدرسه ای در ناحیه مینستا^{۱۱} گزارش کرد.

معلمان مشمول این برنامه دریافتند دانش آموزانی که در اولین سال آموزش، سطح اول بریل را استفاده کردند نمره های بالاتری در خواندن به دست آوردند و تعامل و مشارکت اجتماعی و تحصیلی بیشتر و دقیقی با دانش آموزان بینا داشتند.

بلند نویسی در برنامه اجرا شده در مینستا برای کودکان دارای

مواد آموزشی بلند نویسی

مواد آموزشی بلند نویسی بریل به آسانی تولید می شود. با استفاده از دستگاه پرکنیز بریل با برچسب های دست نویس می توان برچسب ها و عبارات کوتاه نمایانگر فعالیت های کودک یا وسایلی موجود در محیط را تهیه کرد. زمانی که برای اولین بار کودکان نابینا-ناشنوا خواندن را یاد می گیرند، آنها کتاب هایی را که به طور ویژه برای هر کودک تهیه شده است و معمولا جنبه کمکی دارد را می خوانند. این کتاب ها شامل تجربیات، سفر یا خاطرات کودک در باره کارهای انجام شده می باشد. جمله ها و

نتیجه گیری

بریل ابزار عملی برای افزایش روش های برقراری ارتباط کامل افراد نابینا-ناشنواست. به ویژه دانش آموزانی که قبلاً زمینه هایی بارمزهایی نظیر زبان اشاره یا املاء انگشتی دارند. سطح اول بریل ابزار دیگری برای کمک به موفقیت دانش آموزان است.

ناتوانی های چندگانه نیز استفاده می شود و آموزش سطح دوم بریل زمانی که آنها کاملاً به الفبا مسلط شده اند و خواندن را شروع کرده اند آغاز می شود. معلمان همچنین دریافته اند زمانی که بلند نویسی بریل به مدت طولانی مورد استفاده قرار گیرد کاهش در خط های مربوط به وارونه خواندن حروف دیده می شود.

زیر نویس ها:

تعریف بلند نویسی و کوتاه نویسی بریل: *گاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی* نگاه علمی برای نشان دادن حروف الفبا، علائم نقطه گذاری، اعداد و برخی نشانه های نوشتاری استفاده می شود که خاص بریل است. در کوتاه نویسی بسیاری از اختصارات و کلمات کوتاه نویسی شده اضافه می شود. اصطلاحات رسمی به کار گرفته شده به وسیله انجمن بین المللی بریل انگلیسی بلند نویسی و کوتاه نویسی بریل است. اما به منظور ایجاد تنوع و سهولت در خواندن و درک، واژه های زیر نیز برای اشاره به بلند نویسی و کوتاه نویسی به کار می رود:

سطح اول بریل: بریل الفبایی: بلند نویسی بریل

سطح دوم بریل: کوتاه نویسی بریل

1. Linda Mamer	2. Grade Two Braille	3. Grade one Braille
4. Morjorie Troughton	5. W. Ross Macdonald	6. Srant ford Ontario
7. Annie	8. The American Printing house for the Blind	
9. Seedlings	10. Sally Mangold	11. Minnesota

منبع: